

**FAKULTA DESIGNU A UMĚNÍ
LADISLAVA SUTNARA
ZÁPADOČESKÉ UNIVERZITY
V PLZNI**

Experimentální grafické postupy v ilustraci

Zabijačka

Valerie Bobčíková

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Diplomová práce

Experimentální grafické postupy v ilustraci

2023/2024

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Katedra výtvarného umění

Studijní program Výtvarná umění

Specializace Grafika

Diplomová práce

Experimentální grafické postupy v ilustraci

Zabijačka

Autor práce: Bc Valerie Bobčíková

Vedoucí práce: prof. akad. mal. Mikoláš Axmann

Katedra výtvarného umění

Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara

Západočeské university v Plzni

Plzeň 2023/2024

University of West Bohemia

Ladislav Sutnar fakulty of design and art
University of West Bohemia

Experimental graphical procedures in illustration

Master's thesis

Author: Valerie Bobčiková

Supervisor: prof.akad.mal. Mikoláš Axmann

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení	Bc. Valerie BOBČÍKOVÁ
Osobní číslo:	D21N0082P
Studijní program.	N0213A310011 Výtvarná umění
Specializace:	VU – specializace Grafika / MgA.
Téma práce:	EXPERIMENTÁLNÍ GRAFICKÉ POSTUPY V ILUSTRACI
Zadávací katedra.	Katedra výtvarného umění

Zásady pro vypracování

Autorské techniky, mezní polohy tisku, kombinované techniky v souboru ilustrací.

Tvůrčí záměr: Prolnutí grafiky s kresbou či malbou, využití citění barev, zdokonalení, zdokonalení v akvarelové technice, technice malby a grafiky

Způsob realizace: Pozvolné zkoumání prolínání grafiky a dalších výtvarných prostředků a jejich následný vzájemný vztah.

Cíl: Zdokonalit se a rozvinout se v jednotlivých technikách a postupech.

Předpokládaný charakter výstupu: Soubor grafických listů v deskách, minimální rozsah 16 tisků formátu 35x50 ve 3 exemplářích

Rozsah průvodní zprávy: Min. 3 normostrany

Rozsah teoretické části **min. 3 normostrany**
Rozsah praktické části **vyplyne ze zpracování DP**
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury

Pijoan, J (1981) *Dějiny umění 8*, ISBN 80-242-0216-6.
Pijoan, J (1986) *Dějiny umění 9*, ISBN 80-242-0217-4
Váchal, J (2007) *Šumava umírající a romantická*, ISBN 978-80-86559-62-9
Vigué, J (2004) *Mistři světového malířství*, ISBN 978-80-255-0012-5.
Krejča, A. (1995) *Grafické techniky*, ISBN 80-85277-48-4

Vedoucí diplomové práce: **Prof. akad. mal. Mikoláš Axmann**
Katedra výtvarného umění

Datum zadání diplomové práce: **31. května 2022**
Termín odevzdání diplomové práce: **28. dubna 2023**

L.S.

MgA. Vojtěch Aubrecht v r
děkan

stanoven nový termín odevzdání BP/DP... 20.4.2023

Mgr. Jindřich Lukavský, Ph.D. v r
vedoucí katedry

V Plzni dne 13. září 2022

Prohlašuji, že jsem umělecké dílo vypracoval(a) samostatně a nejedná se o plagiát.

Plzeň, duben 2024 ..... *Bobčíková* .....

podpis autora

PODĚKOVÁNÍ

Srdečně děkuji prof. akad. mal. Mikoláši Axmannovi a MgA. Mgr. Bedřichu Kocmanovi za veškeré cenné rady, ochotu, čas a podnětné vedení při tvorbě mé diplomové práce.

Dále také děkuji všem, kteří mi při mém studiu a tvorbě diplomové práce byli oporou a poskytli mi rady a pomoc.

Obsah

1. MÉ DOSAVADNÍ DÍLO V KONTEXTU SPECIALIZACE	11
2. TÉMA A DŮVOD JEHO VOLBY.....	12
3. CÍL PRÁCE.....	14
4. PROCES PŘÍPRAVY, PROCES TVORBY.....	15
4.1 Proces přípravy.....	15
4.2 Proces tvorby.....	16
5. POPIS DÍLA, TECHNOLOGICKÁ SPECIFIKA, PŘÍNOS PRÁCE PRO DANÝ OBOR.....	17
5.1 Popis díla	17
5.2 Technologická specifika.....	18
5.3 Přínos práce pro daný obor.....	18
6. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	19
7. RESUMÉ.....	20
8. SEZNAM PŘÍLOH.....	21

1. Mé dosavadní dílo v kontextu specializace

Po dobu několika let mého studia, jsem měla možnost přijít do styku s různými obory, obory uměleckými, kreativními, které mi daly možnost na věci pohlížet způsobem, který je blízký dané specializaci. Vzhledem k tomu, že jsem celá má studia nezůstala u jednoho konkrétního oboru, měla jsem možnost nahlédnout do odlišných způsobů tvorby a taky myšlení, jakým bylo na umění nahlíženo. Přes malbu a kresbu jsem se dostala ke grafice, která se stala mým hlavním oborem Navazujícího Magisterského studia na Fakultě Ladislava Sutnara v Plzni.

I přes rozdílnou volbu mých oborů, pohled a způsob mé tvorby se držel stále jednoho směru, který je pro mou práci svým způsobem klíčový. Snažím se ve své tvorbě a ve svém životě hledat různé spojitosti. Má tvorba je svým způsobem odraz mého života, mého myšlení, mého pozorování a vnímání. Projekty, kterým jsem se věnovala, ať už to bylo volné umění v podobě obrazů, grafických listů nebo knihy, komiksy, jejich základem ve velké míře byly mé zkušenosti či osobní vzpomínky. Osobní zkušenost a vzpomínka je pro mě podmět, se kterým se mi nejlépe pracuje.

Na Navazujícím magisterském studiu, jsem měla možnost pracovat na projektech založených na mém pozorování a na mých vzpomínkách. Stal se ze mě pozorovatel. Pozorovatel, který vnímá svět svými vlastníma očima a dále se ho snaží zachytit a vyprávět ho svým způsobem jako příběh, aby měl divák alespoň částečně zprostředkovaný pohled nebo pocity daného okamžiku té konkrétní ilustrace, malby, grafiky atd. Tohle byl taky můj záměr u diplomové práce, vybrat si takové téma, které je mi natolik blízké, abych měla možnost osobní zkušenosti a jeho vyprávění.

Grafika mi umožnila vyzkoušet způsoby tvorby, které jsem dříve neznala. V kombinaci s ilustrací a s dalšími technikami jsem měla možnost experimentovat. Experiment a kombinace technik se také objevují v mé diplomové práci. Jako hlavní techniku mé diplomové práce jsem zvolila serigrafii, kterou kombinuji s kresbou, autorskou fotografií, ilustrací a částečně s dalšími technikami grafiky, malby a kresby.

2. Téma a důvod jeho volby

Jak jsem výše už zmiňovala, volba mého tématu byla spjata s mými vzpomínkami. Chtěla jsem pracovat na tématu, které je mi blízké a mohu se spolehnout na vlastní vzpomínky a zkušenosti, se kterými bych mohla nadále pracovat. Během rozhodování jsem se zaměřovala témata, které mne dlouhodobě v mé tvorbě provázejí, a to je převážně příroda. Její vztah k člověku, její vnímání. Jako druhé téma cestování. Jsou to témata, která se v mé práci často objevují, převážně v té pozitivní stránce v různých formách. Téma přírody se také objevovalo v mé bakalářské práci. Obě témata jsou mi hodně blízká, ale taky jsou velmi obsáhlá, proto jsem pro svou diplomovou práci zvolila téma trochu z jiného šálku. Je to téma nebo motiv, který je v mém životě zastoupen ve velké míře, ale většinu času jsem ho vnímala spíše jako negativní stránku. Rozhodla jsem se tedy zaměřit na něco, v čem jsem byla vychovávána, je to svým způsobem mou součástí, je to součástí mých zkušeností a vzpomínek, ale zároveň to ve mě vyvolává velmi smíšené pocity a ty se snažím nějakou retrospektivní formou v mé diplomové práci popsat a vyjádřit v grafických listech.

Tématem mé diplomové práce je lidově řečeno Zabijačka neboli zabijačkové hody. V dnešní době, kdy jsou lidé vegetariáni, vegani ochránci zvířat atd. se může zdát tohle téma kontroverzní nebo i tabu. Nesnažím se upřednostnit jen jeden pohled na zabijačku, ale spíše popsat proces zabijačky, z mého osobního pohledu. Vždy jsem byla černou ovci v naší rodině, neměla jsem ráda ten konkrétní akt zabijení prasete, vždy jsem stála opodál se zacpanými uši a zavřenými očmi. Jako dítě jsem zabijačku vnímala spíše jako setkání rodiny, kdy si pro všechny děti naše teta připravila nějaké tvořivé činnosti a bylo to čas trávený s rodinou, bratranci a sestřenicemi. Časem jsme všichni vyrostli a museli se pomalu začlenit do procesu práce, neboť babička s dědou a ostatní členové rodiny stárnou a nezvládnou práci, kterou zastávali dříve. Začala jsem více vnímat celý proces a jeho dění, samotný akt mi je stále nepříjemný, ale hodnoty, které se v mé rodině po celé roky dodržují, dělají ze zabijačky rodinnou sešlost a zvyk.

Zabijačku vnímám jako rodinnou sešlost, takovou, jakou ji mí prarodiče dělají už roky stále dokola, spíše jako společenskou sešlost, možnost strávit nějaký čas s rodinou. Zabijačka prasete také zajistí lidem jídlo na celou zimu, což je vlastně hlavní

smysl celé zabijačky a samotného konání. Prarodiče zabíjí prase od dob, co jsem se narodila, i dříve, za doby dětství mého táty a jeho táty. Dříve bylo naprosto přirozené, aby téměř každá rodina na vesnici chovala prasata a na podzim je porazila. Sešla se tak půlka dědiny v domě, kde se konala zabijačka, všichni přihodili ruku k dílu a poté zaslouženě hodovali, pili a jedli a veselili se. Stmelovalo to kolektiv a byla to častokrát jedna z posledních velkých společenských akcí před velkou zimou. V dnešní době, se zabijačky konají už jen zřídka, i na naší vesnici jsme jedna z posledních dvou rodin, kteří stále zabijačku pořádají. Lidem to už s dnešními možnostmi přijde zbytečné, přeci veškeré jídlo lze koupit v obchodech. Náročné je i starat se o prasata, která potřebují každodenní péči, poklidit, nakrmit. Lidé nemají tolik času, možností a možná už ani nevědí, jaký je celý proces. Mladí lidé, o tradice přestávají pomalu jevit zájem a ti, kteří je znají, se pomalu vytrácejí bez možností své znalostí sdílet dál.

I já si uvědomuji, že mí prarodiče mají už svůj věk a nebudou schopni zabijačku dělat do nekonečna. Veškeré jejich znalosti, které za ty roky získali, postupně předali jejich dětem a vnoučatům. Je jen ve hvězdách, zda se tradice opravdu udrží nebo časem se rozplyne jako spousta další věcí. Tohle by se mohlo taky považovat za důvod volby mého tématu. Nějaká osobní dokumentace jakéhosi rituálu, předtím, než se vytratí a bude zapomenut.

Zabijačka, nebo též zabíjačka je domácí porážka vepře svépomocí, popřípadě za účasti řezníka; následuje rozporcování a zpracování masa do domácích zásob před nadcházející zimou. Kromě této samozásobitelské role, je nepřímým smyslem zabijačky, také její společenský přesah, protože bývá značně náročná na technické (kuchyňské) zázemí i na počet spolupracovníků. Takže v době zabijačky se ke členům domácnosti připojuje i širší příbuzenstvo, sousedé apod., vykonávající pomocné práce.

Tradičně se vepř poráží v předvánočním období, nebo v době masopustu, protože masné výrobky v chladném období nepodléhají zkáze a lze je snáze uchovat. V minulosti byla zabijačka na středoevropském venkově a v menších městech v zimním období pravidlem téměř v každém domě, avšak její četnost výrazně poklesla s ústupem drobného hospodářství a také díky prakticky bezproblémové celoroční maloobchodní dostupnosti vepřového masa. Dřívější určení zabijačky jako zisk masa pro výživu domácnosti se tak změnil i na akci folklórní a společenskou, zabijačka může být součástí předvádění lidových řemesel u příležitosti jarmarků, adventních trhů,

masopustních zábav, festivalů atd., popřípadě jako součást firemních večírků či akcí.
(1)

3. Cíl diplomové práce

Tato diplomová práce je primárně koncipovaná jako praktický umělecký výkon a teoretická práce slouží jako doprovodný text vedoucí k rozvoji a doplnění praktické části. Diplomová práce nese název Experimentální grafické techniky a jako vedlejší téma Zabijačka.

Cílem mé diplomové práce je proces celé zabijačky vykreslit jako rodinnou tradici a sešlost, na kterou se sjede celá rodina a máme možnost strávit nějaký čas pospolu. Tento proces se odlišuje od masového zabíjení zvířat a rychlé konzumace. Cílem zabijačky je zpracovat všechno z prasete a dopřát mu rychlou smrt, tak aby netrpělo.

Snáním se tedy v souborech tisků poukázat na tu příjemnější stránku zabijačky. Není to jen o zabíjení, ale i o tradici a rodině.

4. Proces přípravy, proces tvorby

4.1 Proces přípravy

K danému tématu jsem se dostala velmi snadno, chtěla jsem něco osobního, téma, které může čerpat z mého života. Po krátkém přemýšlení, jsem se rozhodla pro Zabijačku. Je to velmi osobní téma a každý rok od svého narození mám možnost být její součástí. Můj postoj k zabijačce je vysvětlen výše.

Začala jsem se probírat starými fotkami. Udělala jsem si čas na babičku a dědu, abych mi řekli své příběhy ze zabijaček a celkově jakékoliv informace o ní. Jako téma mi to přijde zajímavé, neboť tradice zabijačky se pomalu, ale jistě vytrácí a přiblížit tuhle tradici pomocí mé diplomové práce mi přišlo jako dobrý nápad.

Pro mnohé to může být přežitek, který je potřeba eliminovat, ale třeba byt' jeden člověk změní názor na zabijačku, a začne na ni pohlížet trochu v přívětivějším světle. Budu za to ráda.

Začala jsem kreslit skici, které byly založeny na autorských fotkách. Až jsem měla dostatečné množství skic, mohla jsem z nich vybrat pár, které by se nadále rozpracovávali. Zvolila jsem techniku sítotisku, udělala jsem tedy pár zkoušek. Snažila jsem se, aby měl výsledek co nejlíže k originálním skicám. Zvolila jsem techniku malování přímo na síto, která mi umožňovala kresbu napodobit. Vyzkoušela jsem barevné škály a nakonec jsem se rozhodla pro odstíny šedi. Soutisk 5 barev. Po několika zkouškách jsem mohla přejít na samotnou realizaci tisků.

4.2 Proces tvorby

Technika, kterou jsem zvolila je sítotisk. Sítotisk je grafická technika, která spočívá na principu protlačování barvy přes prostupná místa šablony. Je potřeba si vyrobit šablonu motivu, kterou chceme tisknout. Poté pomocí emulze citlivé na světlo blokujeme oblasti, které chceme, aby byly viditelné. Když je síto vystaveno světlu, emulze ztvrdne v oblastech, kde je výtisk, a neexponovaná emulze se může smýt, takže zůstane otevřená plocha, kudy může barva projít.

Zvolila jsem tedy způsob malby přímo na síto. Kresebný návrh jsem si zvětšila a barevně rozřadila do 5 odstínů šedi, následně jsem každou barvu šablony malovala na síto. Postupem času jsem se naučila celý proces. Začala jsem malováním motivu na síta, následně jsem si síta pokryla emulzí a síto vysvítla a vymyla. V tomto stádiu byly síta připravena na tisk. Po tisku jsem síto vymyla a následně i odvrstvila od emulze tak, aby motiv nebyl na sítu nadále viditelný. Technikou sítotisku jsem vytvořila 16 sítotisků.

Následně jsem si originální tisky naskenovala a začala jsem je dotvářet pomocí digitální malby. Tahle technika pro mě byla trochu výzvou, neboť jsem ještě digitální malbu nezkoušela. Nicméně jsem si tuhle techniku zalíbila, ale je spousta co zlepšovat. Zkoušela jsem si různé štětce, efekty a způsoby jak pracovat v grafickém programu Procreate. Oproti sítotisku, kde jsem používala jen odstíny šedi, jsem zde používala velkou škálu výrazných barev. Snažila jsem se vyvarovat rudé červené jakožto symbol krve, zabijačky. Některé z ilustrací jsou jen hra barev a stínů, ale jiné mají hlubší v podobě mých vzpomínek.

Jako poslední část celého procesu jsem pracovala s originálními tisky sítotisku a kombinovala je s různými technikami. Používala jsem grafické umělecké spreje, vyřezávala do papíru, lepila, tvořila koláže. Do tisků jsem kreslila akrylovými fixami, malovala, používala jsem šablony. Mým cílem bylo eliminovat bílou a černou barvu, zbavit se tak kontrastu, který v tiscích vznikl, neboť odstín první šedi byl oproti bílé příliš výrazný. Snažila jsem se taky pracovat se celým formátem B2 a jít za rámeček tisků. Soubor je hodně barevný.

5. Popis díla, technologická specifika, přínos práce pro daný obor

5.1 Popis díla

Má diplomová práce se skládá z 16 tisků a 3 souborů. Formátu B2 a samotný tisky má formát A3.

První soubor je tvořený technikou sítotisky, kdy jsem si nakreslila motiv, namalovala na síto a následně tiskla. Každý tisk je soutisk 5 barev, šedých odstínů. Motivy jsou inspirované fotkami ze zabijaček. V motivech se objevují členové mé rodiny, situace, které se udály, jídlo, veselí, popíjení, ale i nějaká ne tak veselá stránka, ale to k zabijačce taky patří.

Ve druhém souboru pracuji s tisky sítotisku a dotvářím je pomocí digitální malby. V souboru se objevují i návrhy, které zůstali jen u skic a dále jsem je nerozváděla to sítotisku. Soubor hraje veselými barvami.

Ve třetím, experimentálním souboru kombinuji tisky s různými technikami. Snažím se přesáhnout tiskovou plochu a motiv protáhnou do kraje papíru. Eliminovat bílou a černou barvu.

Všechny soubory pracují s tématikou Zabijačky jako rodinné sešlosti, a ne jako něčeho krutého a zlého. Snažím se v nich zachytit své vzpomínky, které se mi za ty roky v hlavě nastřádaly.

5.2 Technologická specifiká

Všechny tři soubory jsou tvořeny jinou technikou, alespoň z části. Já jsem velmi ráda, že jsem měla možnost více se dozvědět o technologii sítotisku a zdokonalit se v celém jeho procesu. Se sítotiskem jsem už zkušenosti měla, tak jsem věděla do čeho jdu na rozdíl od souboru dva a tři. Ty byli pro mě v určitém ohledu trochu výzvou. V druhém souboru jsem kombinovala digitální malbu s tiskem. Jelikož to byla má první zkušenost, tak jsem trochu bojovala s technologiemi. Nicméně, jsem si tuto techniku zalíbila. Ve třetím souboru, jsem experimentovala s různými technikami. Výzvou to pro mě bylo v tom, že jsem se musela odpros tít od šablon, skic a jakési úhledné práce. Vyzkoušela jsem si různé styly a techniky.

5.3 Přínos práce pro daný obor

Možnost jiného pohledu na grafiku, samotný tisk, nemusí být nutně ještě výsledné dílo a může být nadále nějak zpracováván a posunut výtvarně dál. Grafické listy mohou být jenom základ, který se nadále rozvine. Škála možností je velká, kombinace různých technik, tisk se může posunout do malby a dokonce třeba i do objektu. Ve své diplomové práci, jsem kombinovala několik technik, ale stále jsou velké možnosti, které se dají zkoumat.

6. Seznam použitých zdrojů

Zabijačka. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2024, 2001-2024 [cit. 2024-04-28]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Zabija%C4%8Dka>
Upravit citaci

KREJČA, Aleš. *Grafické techniky*. 7. Aventinum, 1995. ISBN 80-8527-48-4

PIJOAN, José. *Dějiny umění* 9. 5. Odeon, 1986. ISBN 09/0301-501-86.

7. Resumé

This master's thesis named Experimental graphical procedures in illustration, which is designed as a practical thesis with a final art work. The master's thesis consist of three cycles of graphic sets which includes different style of technique with a topic of Zabijačka. First set is make by serigraphy method. All the prints are combination of shades of grey. Second set is combination serigraphy prints with a digital painting. And the third set, the last one is combination of serigraphy prints with various techniques like painting, collage, graffiti, drawing and more. All the print represent the topic of zabijačka and my own point of view on it. The theoretical part accompanying the practical art work and help to understand the main thoughts which leads to the graphic. The theoretical part refill and develop particular sections of bachelor thesis connected with final art work.

Key words: experimental, print, serigraphy, various techniques, zabijačka

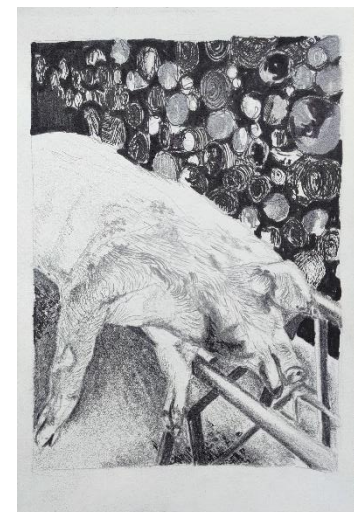
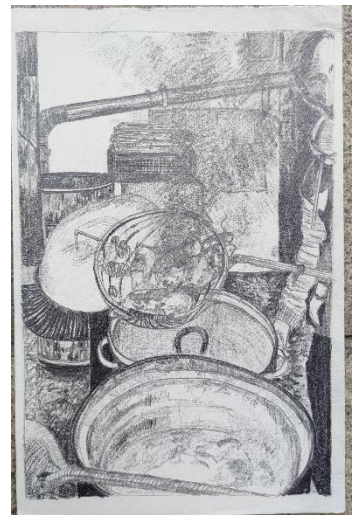

8. Seznam obrázkových příloh

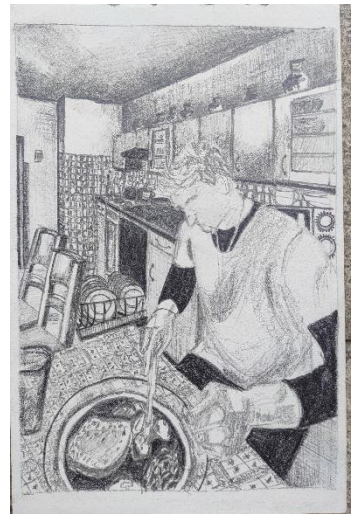
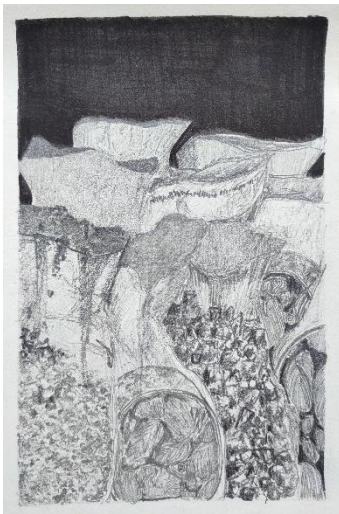
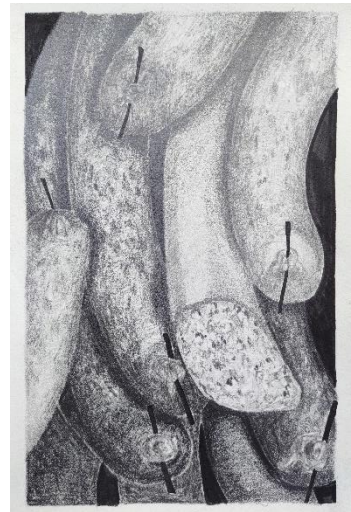
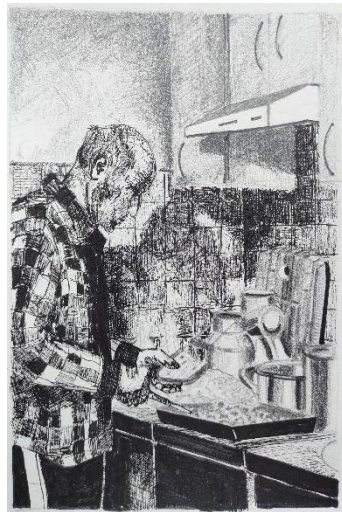
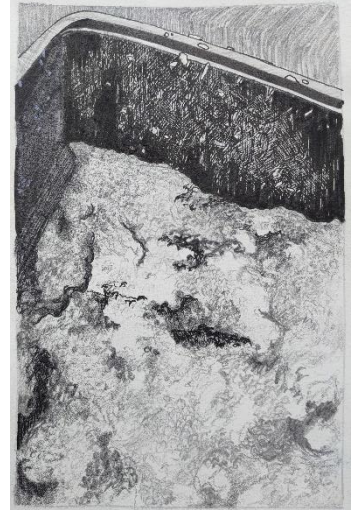
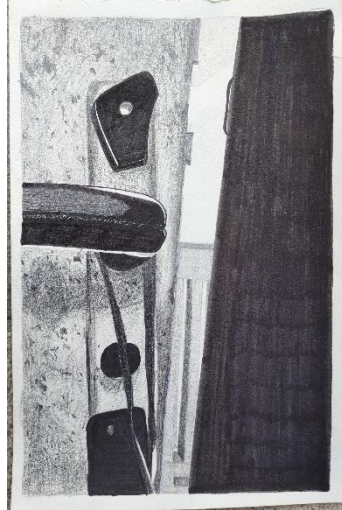
Fotoarchív autorky

- Soubor skic
- Soubor vytvořený technikou sítotisku
- Soubor tisků v kombinaci s digitální malbou
- Experimentální soubor
- Pokusy a postup práce

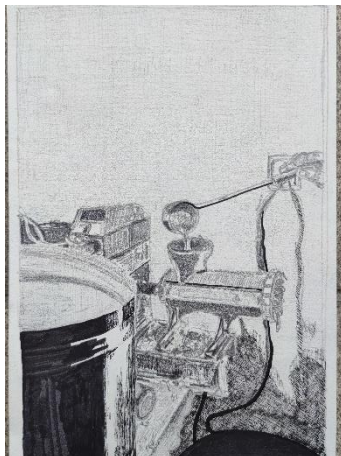
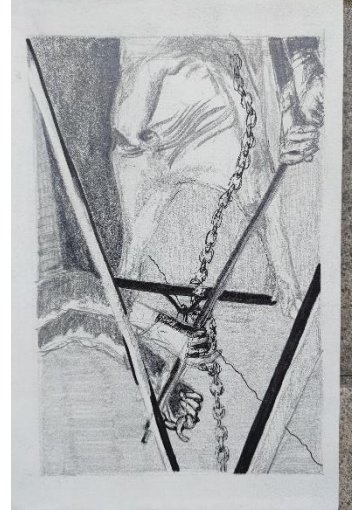
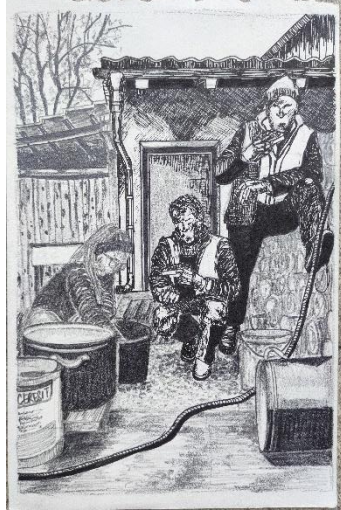
Souboř skic

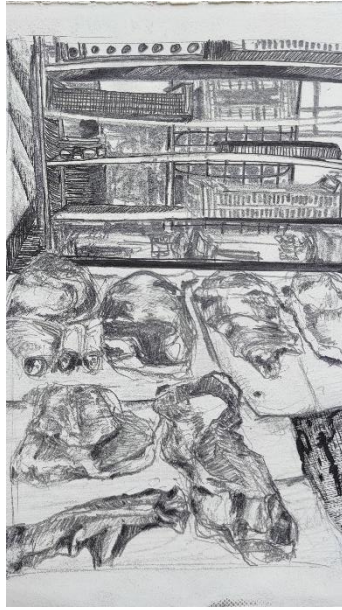

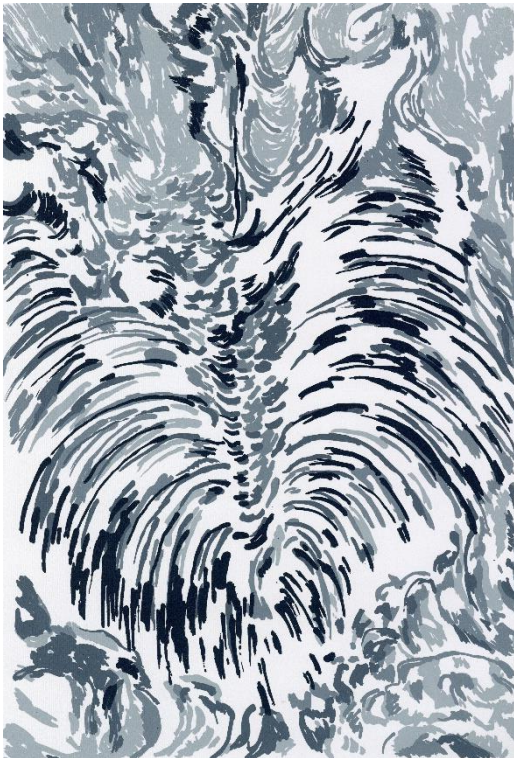
Soubor vytvořený technikou sítotisku

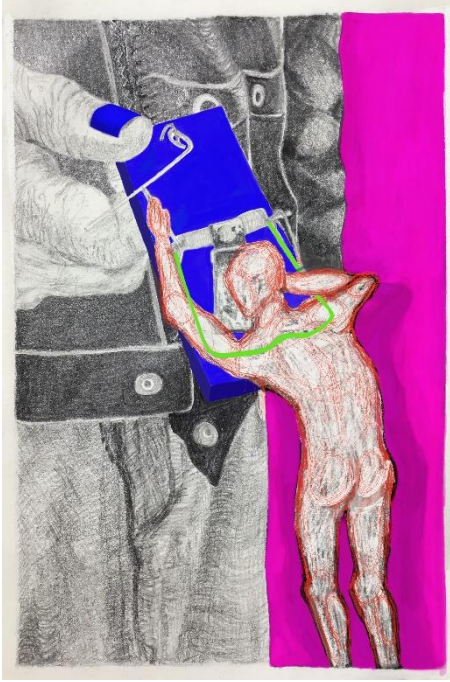

Soubor tisků v kombinaci s digitální malbou

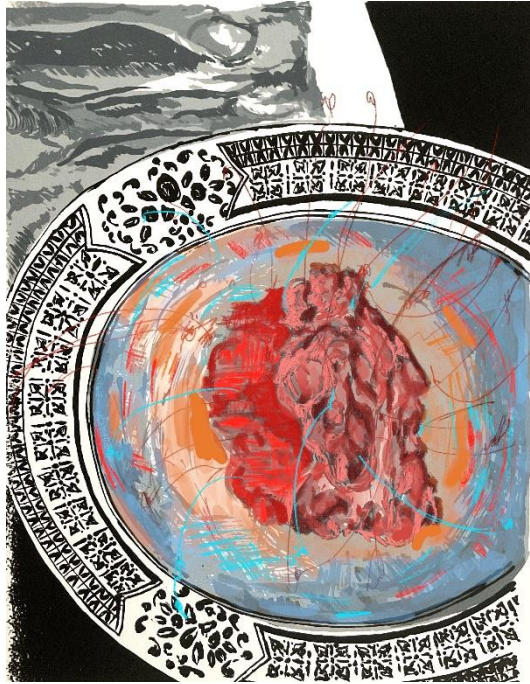

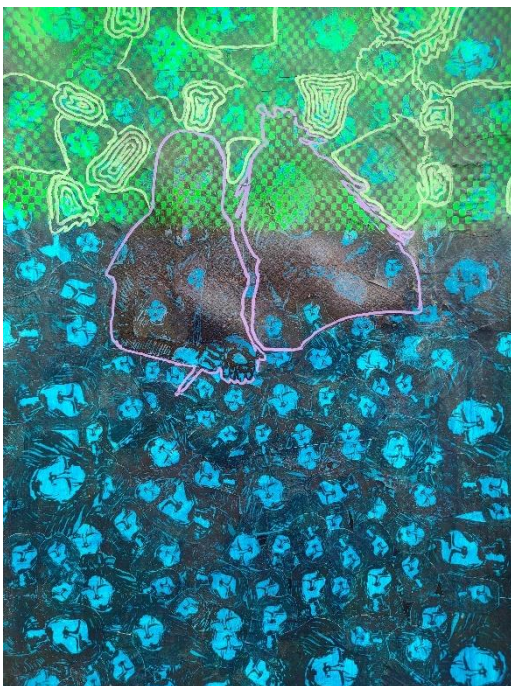
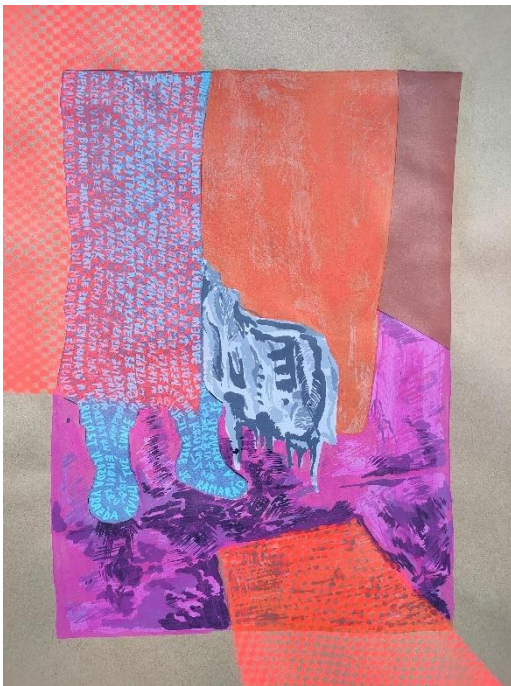

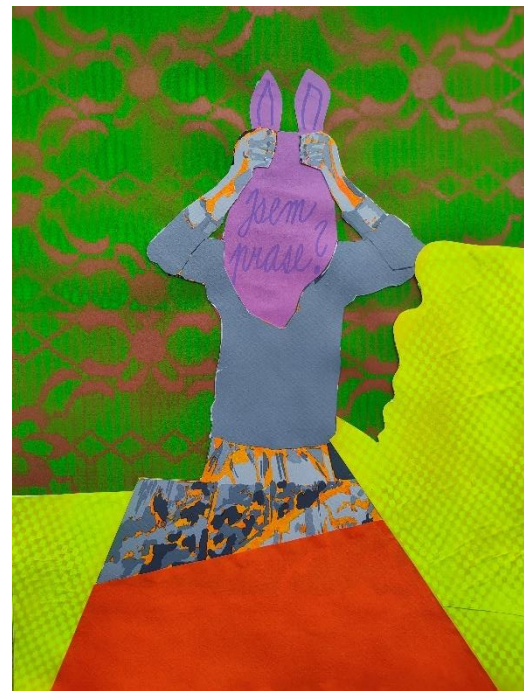

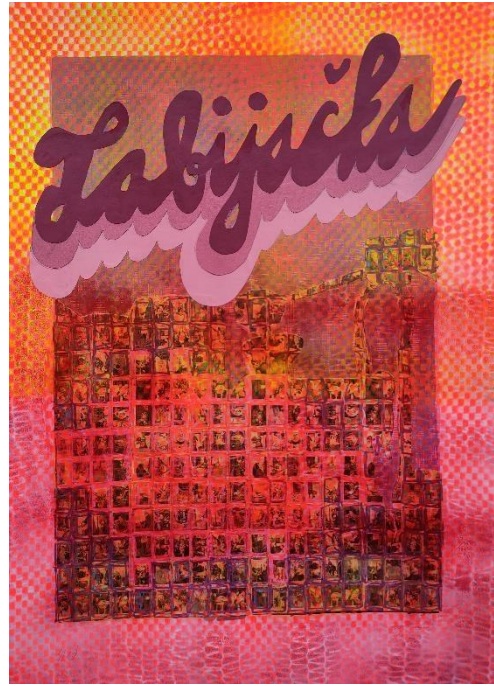
Experimentální soubor

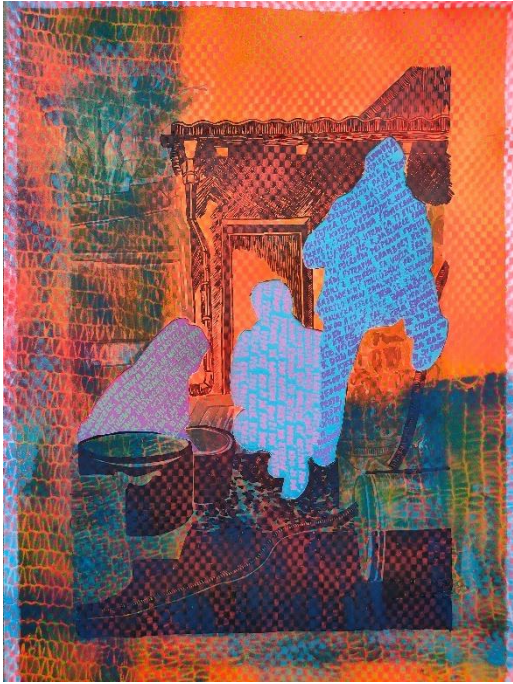

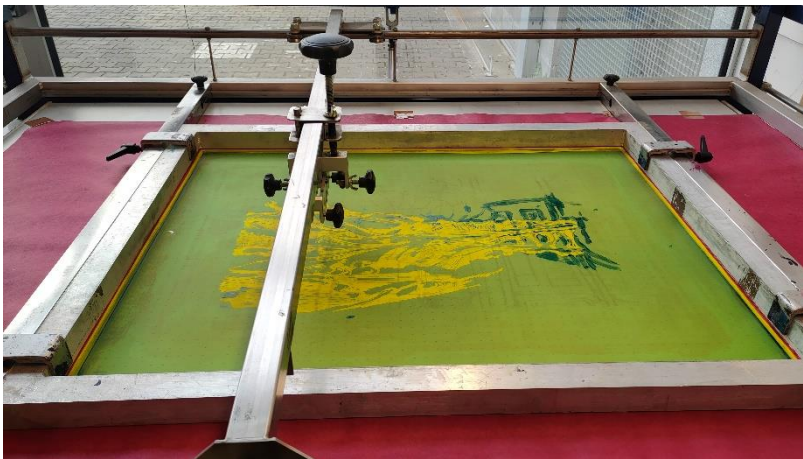
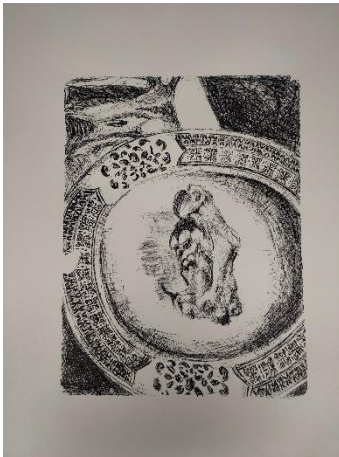

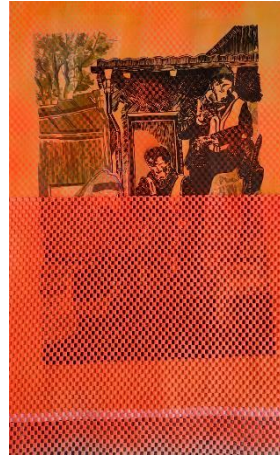
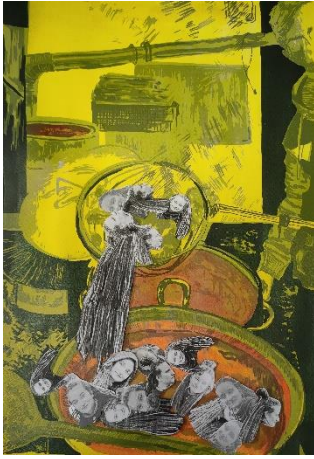

Pokusy a postup práce

Experimentální grafické postupy v ilustraci
Zabijačka
Valerie Bobčíková

Západočeská universita
Fakulta designu a umění Ladislava Sutnara
Katedra výtvarného umění
Studijní program Výtvarná umění
Specializace Grafika
Plzeň 2024

Vedoucí práce: prof. akad. mal. Mikoláš Axmann
Oponent práce: Červáková Marta, MgA.

Počet stran: 40